

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Pomocy Społecznej
Dyrektor
Magdalena Fabisiak

DPS-I.055.19.2023.KK
Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie m.in. kryteriów dochodowych w pomocy społecznej oraz świadczenia wychowawczego proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zasada subsydiarności wyrażona w tym przepisie oznacza więc, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Instytucja ta ma zatem charakter pomocniczy w zakresie wsparcia osób w pokonywaniu życiowych trudności, a także dopełnia świadczenia, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy. Osoby ubiegające się o pomoc z systemu pomocy społecznej powinny w pierwszej kolejności skorzystać z przyznanych im przez przepisy innych ustaw uprawnień, z własnych zasobów majątkowych (pieniężnych i niepieniężnych) oraz z własnych możliwości działania.

W tym miejscu należy przytoczyć również orzecznictwo, zgodnie z którym przyznanie świadczenia z pomocy społecznej osobie znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, wskazanej w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, nie jest jednak prawem bezwarunkowym i nie wiąże się z przerzuceniem wszelkich kosztów utrzymania na organy pomocy społecznej, będące dysponentami środków publicznych przeznaczonych na realizację zadań pomocy społecznej. Pomoc społeczna oparta jest na zasadzie pomocniczości i choć jej celem jest wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej, to nie może być ona traktowana jako stałe źródło dochodu, służące zaspokajaniu wszystkich zgłoszonych potrzeb – wyrok WSA w Gliwicach z dnia 12 czerwca 2023 r., sygn. akt II SA/GI 1813/22. Ponadto celem pomocy społecznej jest jedynie udzielenie wsparcia, a nie zastąpienie indywidualnych wysiłków w dążeniu do poprawy sytuacji bytowej określonej osoby.

Odnosząc się do kryteriów dochodowych w pomocy społecznej, to zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata,

z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Badania prognozy interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w oparciu o rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie prognozy interwencji socjalnej (Dz. U. poz. 1762).

W roku, w którym przeprowadza się weryfikację, Rada Ministrów do dnia 15 maja przedstawia Radzie Dialogu Społecznego:

- 1) propozycję kwot kryteriów dochodowych;
- 2) informację o realizacji świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej za okres od poprzedniej weryfikacji, obejmującą liczbę świadczeniobiorców, liczbę świadczeń i ogólną kwotę wydatków na świadczenia.

Rada Dialogu Społecznego uzgadnia kryteria dochodowe w terminie do dnia 15 czerwca danego roku kalendarzowego. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza zweryfikowane kryteria dochodowe oraz m.in. maksymalną kwotę zasiłku stałego, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do dnia 15 lipca w roku, w którym przeprowadza się weryfikację.

W przypadku gdy Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w przewidzianym terminie kryteriów dochodowych, Rada Ministrów ustala nie niższe niż w przedstawionej propozycji kryteria dochodowe oraz ww. kwoty, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 lipca danego roku.

Jednocześnie, jeśli w danym roku kalendarzowym kwota kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej i kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie będzie równa lub niższa minimum egzystencji, Rada Dialogu Społecznego może wystąpić do Rady Ministrów z wnioskiem o zweryfikowanie kwot kryteriów dochodowych.

Ostatnia weryfikacja kryteriów dochodowych w pomocy społecznej została przeprowadzona w roku 2021 i od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. poz. 1296), kryteria dochodowe wynoszą odpowiednio:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł,
- dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa kolejna weryfikacja kryteriów dochodowych w pomocy społecznej zostanie przeprowadzona w roku 2024.

Odnosząc się natomiast do świadczenia wychowawczego należy zaznaczyć, że od początku swojego obowiązywania ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U., z 2023 r., poz. 810), zawiera regulacje dające możliwość zastosowania w nadzwyczajnych, wyjątkowych sytuacjach mechanizmów zapobiegających marnotrawieniu świadczenia wychowawczego lub wydatkowaniu tego świadczenia niezgodnie z jego celem. Rozwiązania te określa art. 9 ww. ustawy, zgodnie z którym, w przypadku gdy osoba uprawniona do świadczenia wychowawczego marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z celem, należne świadczenie wychowawcze w całości lub w części jest przekazywane jej odpowiednio w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie planuje zmian w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

w kierunku postulowanym w treści petycji oraz nie prowadzi prac nad zmianami warunków przyznawania świadczenia wychowawczego oraz świadczenia dobrego start.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Magdalena Fabisiak
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/